

ת"פ 51870/07/13 - מדינת ישראל נגד ר צ

בית משפט השלום ברחובות
ת"פ 51870-07-13 מדינת ישראל נ' צ (אחר/נוסף)

בפני בעניין: כב' הסגנית נשיאה עינת רון
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
ר צ

הנאשם

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד פס

ב"כ הנאשם עו"ד בקרמן

הנאשם בעצמו

גזר דין

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 26.05.2013, בבית משפט השלום ברחובות, ניתנה לנאשם הוראה לפיה נאסר עליו להימצא במרחק הקטן מ- 0.5 ק"מ מדירתו של אביו וכן, להטרידו בכל דרך שהיא (להלן: "ההוראה החוקית"). ביום 02.06.2013, בבית משפט לענייני משפחה, נקבע כי תוקפה של ההוראה החוקית יוארך לתקופה בת 3 חודשים.

בתאריך 2/6/13 נכנס הנאשם לדירה בניגוד להוראה החוקית ובתאריך 25/7/13 שהה בדירה בניגוד להוראה זו. במועד זה פנה הנאשם אל אביו וביקש ממנו כסף לרכישת "כדורים" משסרב האב להענות לבקשתו, גידף אותו הנאשם ואף אמר לו כי "יזיין אותו".

על פי הסדר הטיעון אליו הגיעו באי כח הצדדים, באם יינתן בעניינו של הנאשם תסקיר חיובי בפרמטרים עליהם הוסכם וכן, ישתלב הנאשם בהליך טיפולי ויסיימו בהצלחה, יעתרו הצדדים במשותף להארכת מאסר

מותנה התלוי ועומד כנגד הנאשם והשתת התחייבות. באם התסקיר יהא שלילי באחד מן הפרמטרים עליהם הוסכם, יטען כל צד כראות עיניו.

טיעוני המאשימה

ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה לעונש חומרת מעשיו של הנאשם וסיכויי שיקומו הנמוכים של הנאשם. לגישת המאשימה, התסקיר שהתקבל מאת שירות המבחן אינו תסקיר חיובי בפרמטרים שנקבעו מבעוד מועד בין הצדדים. שירות המבחן התרשם כי נשקף סיכון מן הנאשם והוא זקוק לטיפול מקיף ואינטנסיבי. בתסקיר הראשון שהתקבל מאת שירות המבחן, הועלה ספק בנוגע ליכולתו של הנאשם לעבור הליך טיפולי ועל כן, התבקשה דחייה לשם בדיקת הנושא. בתסקיר המשלים צויין כי הנאשם נוטל תחליף סם במינון מקסימלי ולכן, אינו יכול להיקלט במסגרות טיפוליות. למרות כל אלו, המליץ שירות המבחן על הארכת המאסר המותנה והטלת צו מבחן למשך שנה. המלצה זו, אינה עולה בקנה אחד, לדעת המאשימה, עם המפורט בתסקירים. עוד טענה המאשימה כי ההמלצה אינה נכנסת בגדרי סעיף 40ד לחוק העונשין, שכן בית המשפט רשאי לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם, באם הנאשם השתקם או באם קיים סיכוי של ממש כי ישתקם ולא כך המקרה שבפנינו. עוד הדגישה ב"כ המאשימה את עברו הפלילי של הנאשם וציינה כי ריצה מאסרים מאחורי סורג ובריח. לאור האמור לעיל, עתרה המאשימה להשית על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר בפועל, הפעלת המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד הנאשם במצטבר, מאסר מותנה ממושך, קנס ופיצוי למתלונן. ב"כ המאשימה תמכה עתירתה בפסיקה אשר יצאה תחת ידי בתי המשפט.

טיעוני ההגנה

ב"כ הנאשם הדגיש בטיעונו לעונש את נסיבותיו האישיות של הנאשם אשר היה מכור לסמים במשך שנים רבות ובמהלך 5 השנים האחרונות, עושה מאמצים כבירים ונוטל תחליף סם. הנאשם מעוניין להשתלב בהליך טיפולי ופניו לשיקום, אך כוחותיו מוגבלים והוא זקוק לסיוע. קביעת שירות המבחן כי הנאשם אינו מתאים להשתלב במסגרות טיפוליות היא מפאת המינון הגבוה של תחליף הסם אותו נוטל, אך יש לסייע לו לרדת במינון בהדרגה ואז יוכל להשתלב במסגרת טיפולית ולהשתקם.

ב"כ הנאשם טען כי אינו מקל בחומרת העבירה בה הורשע הנאשם, אך אין מדובר בעבירה שבצידה פגיעה בגוף. כן ציין כי עברו הפלילי של הנאשם אינו מכביד והרשעתו האחרונה אמנם משנת 2011, אך זו בגין עבירה שבוצעה בשנת 2008.

בנסיבות המקרה, יש לאפשר לנאשם למצות את ההליך השיקומי ואולי אף לבקש משירות המבחן תסקיר משלים נוסף טרם גזר הדין, על מנת לאפשר לו להשתלב במסגרת חוץ ביתית.

לדידו, הטלת עונש מאסר בפועל יכול ותגרום להידרדרות במצבו של הנאשם, כך גם לדעת שירות המבחן. לאור האמור לעיל, עתר ב"כ הנאשם להטלת עונש מאסר מותנה, הארכת מאסר מותנה קיים מטעמי שיקום והטלת צו מבחן.

תסקיר שירות המבחן

תסקיר שירות המבחן מיום 17.02.2014 מגולל קורות חייו של הנאשם. הנאשם בן 41 שנים, רווק, אב לילד בן 12 שנים, טרם מעצרו התגורר ביחידת דיור בבית הוריו ברחובות. הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש על רקע הפרעה במצב רוח והפרעת אישיות. אושפז 4 פעמים בבית חולים פסיכיאטרי. מתקיים מקצבת ביטוח לאומי.

שירות המבחן התרשם כי מערכת היחסים של הנאשם עם הוריו היא סבוכה והוא מתקשה לנהל אורח חיים עצמאי ונפרד מהם. בעבר, הגישו הוריו כנגדו תלונות במשטרה בגין אלימות מילולית ואיומים שנקט כלפיהם וכן, נקלע בעבר לעימות אלים עם אחד מאחיו.

הנאשם החל להשתמש בסמים בגיל 14 ובמהלך השנים, תלותו העמיקה והוא התנסה בסמים מסוגים שונים ובין היתר, בקוקאין והרואין. בעבר ניסה מספר פעמים להגמל וכן, טופל במרכז יום "חוסן", אך הצליח להתמיד מספר חודשים בלבד. מזה מספר שנים, לדבריו, נוטל תחליף סם, סבוטקס ואינו משתמש בסמים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה להסתייע בגורמי טיפול, הן בהיבט ההתמכרותי והן בהיבט הפסיכיאטרי.

ניכר כי סנקציות עונשיות שהוטלו עליו בעבר, לרבות מאסר בפועל, לא סייעו לו להפנים תחושת הרתעה ולייצב את תפקודו. הוריו חשים חסרי אונים אל מול התנהגותו התוקפנית וקשיי תפקודו והם אינם מסוגלים להציב לו גבולות ולסייע בהליך שיקומו.

משכך, העריך שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות עבירות נוספות. השמתו של הנאשם במסגרת טיפולית חוץ-ביתית ומקיפה יכול ותסייע בהפחתת הסיכון. עם זאת, ציין שירות המבחן כי הוא מטיל ספק ביכולותיו של הנאשם להשתלב בהצלחה בטיפול אינטנסיבי שכזה וביקש לבדוק את הנושא טרם המלצה סופית.

בתסקיר שירות המבחן מיום 07.07.2014 סקר שירות המבחן מספר ניסיונות לשלב הנאשם במסגרות טיפוליות. הקהילות הטיפוליות והאישפוזיות סירבו לקבלו, שכן הוא צורך תחליף סם באופן קבוע ובמינון גבוה ויש צורך, לכל הפחות, בהפחתה הדרגתית עצמאית של המינון שנוטל. משיחה עם הנרקולוג המטפל בנאשם באופן פרטי עולה כי הוא סבור כי לנאשם כוחות מוגבלים להפחית באופן עצמאי את מינון תחליף הסם שנוטל וכי, לדידו, הוא זקוק למסגרת טיפולית אינטנסיבית חוץ ביתית.

הנאשם הביע רצון להשתלב במסגרת שיקומית חוץ ביתית, אך הוא משתף פעולה באופן חלקי וניכרים קשייו לגייס כוחות ולפעול באופן אקטיבי לקידום מצבו.

שירות המבחן שב וחוזר על הערכתו לסיכון הישנות עבירות נוספות, אך ציין כי מאסר בפועל עלול לגרום להידרדרות נוספת במצבו של הנאשם. על כן, המליץ שירות המבחן כי המאסר המותנה התלוי ועומד כנגדו יוארך וכי יוטל עליו צו מבחן למשך שנה.

דין

בבוא בית המשפט לגזור את דינו של הנאשם, בשלב הראשון, עליו לקבוע את מתחם העונש ההולם. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, מתחם העונש ההולם יקבע בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה. בשלב השני, על בית המשפט לשקול שיקולים ונסיבות אשר אינן חלק מביצוע העבירה בה הורשע הנאשם.

הנאשם הורשע בעבירה של הפרת הוראה חוקית של צו הניתן להגנת אביו ולבקשתו.

הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם הם שלטון החוק ובפרט, הצורך לוודא קיומם של צווים שיפוטיים וכן, הגנה על שלמות גופו של אדם, לרבות זכותו של כל אדם לחיות ללא מורא ופחד מפני אחר. מעשיו של הנאשם מקבלים משנה חומרה, שכן הנאשם הפר הוראה חוקית שנועדה להגן על בן משפחתו, אביו.

מתחם הענישה הראוי במקרים אלה נע בין מאסר מותנה לשישה חודשי מאסר בפועל.

לנאשם עבר פלילי בעבירות אלימות, הפרת הוראה חוקית וסמים וכן, תלוי ועומד כנגדו מאסר מותנה בר הפעלה בן 6 חודשים מבית משפט השלום רחובות.

לקולא יש ליתן משקל לנסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שהן מתוארות בהרחבה בתסקירי שירות המבחן, לרבות התמכרותו ארוכת השנים לסמים, הבעיות הנפשיות מהן סובל ומערכת היחסים המורכבת בין הנאשם לבין הוריו.

ב"כ הנאשם ביקש כי בית המשפט יאריך או יחדש את המאסר המותנה שתלוי ועומד כנגד הנאשם וכי יקבע את עונשו של הנאשם בהתחשב ברצונו של הנאשם להשתלב ולהשתלב במסגרת טיפולית.

הנאשם אמנם הביע רצונו להשתלב במסגרת טיפולית חוץ ביתית, אך פרט לרצון זה, לא פעל לקידום שיקומו כהוא זה.

הנאשם נוטל תחליף סם באופן קבוע ובמינון גבוה, כך גם נטל בעת ביצוע העבירה בה הורשע. הקהילה הטיפולית אליה הופנה הנאשם על ידי שירות המבחן תוכל לקבלו רק לאחר שיגמל מתחליף הסם. כך, גם יוכל להשתלב באחת מן האישפוזיות אליהן נעשתה פנייה על ידי שירות המבחן, רק לאחר שיפחית הנאשם את מינון תחליף הסם באופן עצמאי.

הן שירות המבחן והן הנרקולוג המטפל בנאשם באופן עצמאי מטילים ספק ביכולותיו של הנאשם לעשות כן. הנה כי כן, אין מדובר בנאשם אשר לו סיכוי של ממש להשתקם ועל כן, אין הוא חוסה תחת גדר סעיף 40 לחוק העונשין.

למעשה, מצבו של הנאשם כיום זהה למצבו בעת ביצוע העבירה והוא לא עשה דבר לשיקומו מאז, וכפי שאף נסקר לעיל, הסיכויים לשיקומו כעת אינם גבוהים כלל ועיקר בשל התנהלותו של הנאשם עצמו.

בעברו הפלילי של הנאשם שש הרשעות קודמות בעבירות שונות, מהן שלוש בעבירה של הפרת הוראה חוקית. כאשר הורשע לראשונה בעבירה זו, הוטל עליו עונש מאסר מותנה בן שישה חודשים ועונש זה הופעל כשנה לאחר מכן, עת הורשע הנאשם בשנית בעבירה זו. לא חלפו אלא ארבעה חודשים נוספים ושוב ביצע הנאשם עבירה זו - בפעם השלישית, גם הפעם הוטל עליו עונש מאסר בפועל וכן הופעל עונש מאסר מותנה. כן הוטל עונש מאסר מותנה בן שישה חודשים שהוא בר הפעלה בעניינו.

מן האמור לעיל ניתן ללמוד כי מורא החוק אינו על הנאשם הן באשר לקיומן של הוראות בית משפט והן באשר לכך שהליכים קודמים, עונשי מאסר ואף עונשי מאסר מותנים שהיו תלויים ועומדים נגדו לא היה בהם כדי להרתיע אותו מלשוב לסורו ולחזור ולבצע עבירה זו ואף נוספות שהיו מופנות כלפי הוריו.

בנסיבות אלה אין מקום להענות לבקשתו של ב"כהנאשם, או להמלצות שירות המבחן, אשר למעשה אינן מעוגנות בביסוס כלשהו, באשר להארכת עונש מאסר מותנה התלוי ועומד כנגד הנאשם, במיוחד אמורים הדברים כאשר שירות המבחן עצמו סבור כי קיים אצל הנאשם סיכון לביצוע עבירות אלימות נוספות.

כאשר מדובר במי שעונשי מאסר בפועל ועונשי מאסר מותנים לא הרתיעו אותו מלבצע עבירות שוב ושוב, הרי שאין מנוס אלא מלהטיל עליו עונש אשר יבוצע בדרך של כליאה ממשית.

לאור האמור לעיל, מצאתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

מאסר בפועל בן 3 חודשים.

הפעלת 6 חודשי מאסר מותנים שנגזרו על הנאשם ביום 15.11.2010 בתיק פלילי 15626-09-10 (בית משפט השלום ברחובות).

עונש המאסר שהופעל ירוצה במצטבר ובחופף לעונש המאסר שהוטל כך שהנאשם ירצה בסה"כ שבעה חודשי מאסר בפועל.

מתקופה זו יש לנכות את ימי מעצרו של הנאשם - 25/7/13 - 15/8/13.

כן אני גוזרת על הנאשם שישה חודשי מאסר מותנים, למשך שלוש שנים, לבל יעבור הנאשם עבירה בה הורשע.

בנסיבות העניין ולאור נסיבותיו האישיות של הנאשם, אני נמנעת מלהטיל עליו קנס ופיצוי.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ג אלול תשע"ד, 08 ספטמבר 2014, במעמד הצדדים.